

ENETOSH kompetencijos standartas profesijos mokytojams lektoriams ir dėstytojams darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos srityje

Kompetencijos sritis: darbuotojų sauga ir sveikata darbe

Lygis: 6

Kreditas:

Įgūdžiai	Žinios ¹
<p>Klausia dalyvių apie jų ankstesnę patirtį darbuotojų saugos ir sveikatos darbe srityje</p>	<p>Pavyzdžiai apie darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą darbe, paremti asmenine patirtimi darbo vietoje</p>
<p>Suformuoja apibendrintą, šiuolaikišką supratimą apie darbuotojų saugą ir sveikatą darbe</p> <ul style="list-style-type: none"> Išryškina, kaip svarbu gerai jaustis darbo vietoje Kartu su dalyviais analizuoja, kokie veiksniai daro teigiamą ir kokie neigiamą įtaką gerai savijautai darbo vietoje Savo teiginius pagrindžia praktiniais pavyzdžiais ir asmenine patirtimi 	<ul style="list-style-type: none"> Pagrindinės žinios apie gerą savijautą darbo vietoje Pagrindinės žinios apie pasikeitimus darbo rinkoje (pvz.: demografiniai pasikeitimai, naujos užimtumo formos, nauji ir naujai pasireiškiantys pavojai) Pagrindinės žinios apie darbo ir gyvenimo balansą (ang. work-life-balance)
<p>Atkreipia dėmesį į europinių ir nacionalinių įstatymų nuostatas dėl darbuotojų saugos ir sveikatos darbe</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pagrindinė direktyva - Europos Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo Nacionalinė teisinė bazė Taisyklės atskiroms sritims

¹ Sąvoka „žinios“ apima ne tik mokslines žinias, bet ir sukaupią praktinę patirtį.

Įgūdžiai	Žinios ¹
<p>Kartu su dalyviais nuodugniai išnagrinėja, kaip svarbu, kad visos suinteresuotos šalys veiktų kartu, siekdamas užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą darbe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pristato skirtingas suinteresuotų šalių funkcijas įmonėje/ organizacijoje užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą darbe • Supažindina su nacionaline Darbo saugos sistema • Išvardina tarptautines darbo saugos institucijas 	<ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinės žinios apie nacionalinę darbo saugos sistemą • Žino svarbiausias europines ir tarptautines darbo saugos organizacijas (Europos sveikatos ir saugos darbe agentūra, Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas, Tarptautinė socialinės apsaugos asociacija, Tarptautinė darbo organizacija, Pasaulinė sveikatos organizacija)
<p>Supažindina su darbo sistemos modeliu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apibūdina darbo sistemos komponentus (technika – organizacija – personalas, T-O-P) ir jų keitimosi poveikį • Vaizdžiai išaiškina T-O-P modelį, nagrinėdamas konkrečią darbo vietą, ir paaiškina įvairių darbo sistemų tarpusavio sąveiką. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinės žinios apie darbo sistemos sąrangą
<p>Supažindina su darbuotojų saugos ir sveikatos darbe sąnaudų ir naudos analize</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pateikia geros prevencinės praktikos, susijusios su investavimu į techniką, organizaciją ir personalą, ir naudos įmonei/ organizacijai pavyzdžių • Paaiškina, kokios yra prevencijos sąnaudos (pvz.: išlaidos asmeninės apsaugos priemonėms, papildomi apsauginiai įrenginiai mašinoms, kurių įstatymai tiesiogiai nereikalauja, išlaidos darbo procesų optimizavimui, darbo patalpų pertvarkymui) • Paaiškina, kokia yra prevencijos nauda (be to, kad sumažėja nelaimingų atsitikimų skaičius, pvz.: geresni gaminiai ir paslaugos, tobulesni procesai, didesnis darbuotojų pasitenkinimas) 	<ul style="list-style-type: none"> • Žino debatų apie darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos darbe sąnaudas ir naudą naujienas • Žino geros praktikos pavyzdžių (pvz.: darbo saugos apdovanojimų laimėtojai) • Pagrindinės įmonių ekonomikos žinios • Žinios apie įmones/ organizacijas

Įgūdžiai	Žinios ¹
<p>Apžvelgia pagrindinius darbe kylančius pavojus ir rizikas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paaiškina skirtumą tarp pavojų ir rizikų • Pasitelkdamas pavyzdžių iš dalyvių pramonės šakų/ jų atstovaujamų sričių, analizuoja pagrindinius pavojus ir rizikas 	<ul style="list-style-type: none"> • Nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų ir su darbu susijusių pavojų sveikatai priežasčių bendrieji metmenys • Pagrindinių pavojų ir rizikų įvairiose pramonės šakose/ srityse apžvalga
<p>Supažindina su darbo vietos rizikos įvertinimo procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remiasi įvairia rizikos vertinimo praktika, kuri naudojama dalyvių įmonėse/ organizacijose • Pateikdamas pavyzdžių, prašo dalyvių atpažinti fizikinius, cheminius, biologinius, fizinius ir psichinius rizikos veiksnius • Paaiškina rizikos vertinimo proceso etapus • Pateikia įvairių modelių ir metodų, kurie gali būti taikomi analizuojant ir vertinat riziką, pavyzdžių • Atlieka pavyzdinį rizikos vertinimą (virtualiai, kažkokios sumodeliuotos darbo vietos) • Atkreipia dėmesį į atskiroms pramonės šakoms būdingas ypatybes 	<ul style="list-style-type: none"> • Žino rizikos vertinimo teisinę bazę • Žino visas nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų ir su darbu susijusių pavojų sveikatai rizikos veiksnių grupes (fizikinius, cheminius, biologinius, fizinius ir psichinius) • Žinio atskirus rizikos veiksnius, kurie susiję su nelaimingais atsitikimais darbe, profesinėmis ligomis ir su darbu susijusiais pavojais sveikatai, reglamentuojančią teisinę bazę (pvz.: klimatinės sąlygos, pavojingos medžiagos, biologinės medžiagos, triukšmas, stresas) • Rizikos vertinimo modeliai ir metodai (pvz.: pagrindinių savybių metodas (vok. Leitmerkmalmethode), matricos metodas) • Žino atskiroms pramonės šakoms pritaikytų instrumentų (pvz.: įvairūs kontrolinių klausimų sąrašai)
<p>Supažindina su žmogaus psichofiziologines galimybes atitinkančiomis darbo sąlygomis (ergonomika)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atkreipia dalyvių dėmesį į jų judėjimo būdą ir aptaria įpročius • Paaiškina, kaip formuojama erdvė tarp žmogaus ir mašinos • Paaiškina, kaip žmogus sąveikauja su darbo aplinka (darbo sistema) 	<ul style="list-style-type: none"> • Išmano kūno išmatavimus ir jėgą-galimybes • Pagrindinės žinios apie darbo sistemų įrengimą (darbo vietos įrengimas, darbo priemonių ir aplinkos pritaikymas, darbo organizavimas)

Įgūdžiai	Žinios ¹
<ul style="list-style-type: none"> • Pateikia tipiškų fizinio ir psichinio krūvio ir reikalavimų pavyzdžių (pvz.: kėlimas, nešimas, veikimo zona) • Duoda praktinių užduočių (kontrolinių klausimų sąrašai, sumodeliuotų darbo vietų įvertinimas) • Organizuoja ekskursiją į pagal ergonomikos taisykles įrengtą įmonę/ organizaciją 	<ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinės žinios apie rizikos veiksnių sąveiką darbo aplinkoje ir jų poveikį žmonėms • Krūvio-reikalavimų modelis (vok. Belastungs-Beanspruchungs-Modell)
<p>Supažindina su asmeninių apsaugos priemonių (toliau AAP) naudojimu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paaiškina, kuo yra svarbios AAP, lyginant su kitomis saugos priemonėmis (techninėmis, organizacinėmis saugos priemonėmis) • Apibūdina tipiškas AAP formas (pvz.: veido apsauga, klausos apsauga, apsauginės pirštinės, apsauginiai batai, apsaugos priemonės nuo kritimo iš aukštai) • Pavyzdžiais paaiškina, kaip teisingai naudoti AAP • Nurodo atskiroms pramonės šakoms būdingas ypatybes • Atkreipia dėmesį, kad AAP turi būti tikrinamos ir kaip dažnai tai turi būti daroma • Pabrėžia, kad AAP turi atitikti asmens individualias ypatybes (dydis-patogumas, AAP toleravimas) • Diskutuoja su dalyviais apie AAP toleravimo ugdymo (pripratimo) galimybes 	<ul style="list-style-type: none"> • Europos Tarybos direktyva 89/686/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su asmeninėmis apsaugos priemonėmis, suderinimo (AAT gamyba) • Europos Tarybos direktyva 89/656/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimų, darbuotojams darbo vietoje naudojant asmenines apsaugos priemones (AAP naudojimas) • Pagrindinės žinios apie naujausius tyrimų rezultatus AAP srityje (pvz.: naujos medžiagos) • Žino pavyzdinius gaminius • Žino, kokie atskiroms pramonės šakoms būdingi reikalavimai taikomi pasirinktoms AAP • Žino nacionalines bei tarptautines patikros įstaigas ir ženklimą
<p>Pagrindžia, kodėl svarbu įmonėje/ organizacijoje nuolat atnaujinti pirmosios pagalbos teikimo įgūdžius</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pristato pirmosios pagalbos teikimo sistemą • Paaiškina, kaip sąveikauja atsakingi už pirmosios pagalbos teikimą ir kiti darbuotojai, kurie atsakingi įmonėje/ organizacijoje už darbuotojų saugą ir sveikatą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žino pirmosios pagalbos teikimo teisinę bazę • Žinios apie įmones/ organizacijas

Įgūdžiai	Žinios ¹
<p>Paaiškina įmonės/ organizacijos priešgaisrinės apsaugos sistemą</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priešgaisrinę apsaugą pristato, kaip įmonės pareigą • Praveda tikslinei grupei pritaikytą instruktažą (pagal profesinio pasirengimo lygį ir kalbos žinias) 	<ul style="list-style-type: none"> • Priešgaisrinės apsaugos teisinė bazė • Pagrindinės žinios apie priešgaisrinę apsaugą (pvz.: veikti kartu, imtis veiksmų vienas po kito)

<p>Demonstruoja asmeninę kompetenciją</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turi praktinio darbo patirties • Susitelkia ties svarbiausiais dalykais, pagrindiniais punktais • Moka valdyti laiką • Kalba suprantamai • Motyvuoja ir įtikina
--